

ב"ה, חשון תשפ"ה

הפרשת תרומות ומעשרות משמן

הבעלות על הזיתים

א. חובת ההפרשה קיימת הן מעצים שגדלו בארץ והם בבעלות יהודי, והן מזיתים שגדלו במטע של גוי, לצורך שמן, אם גמר המלאכה (עצירת השמן או כבישת הזיתים למאכל) נעשו אצל יהודי.
ב. זיתים שמקורם בשטחי הפקר ודאיים, או משטחי רשות מקומית שנתנה רשות ודאית לכל אדם לקטוף, אינם חייבים בהפרשה. בכל מקרה של ספק אם הזיתים אכן הפקר, יש להפריש ללא ברכה.

אופן ההפרשה

א. אין לערב בבית-הבד זיתים שמקורם מעצי הפקר עם זיתים שמקורם מעצים שיש להם בעלים. מפעל שמערב שמן שחייב בתרומות ומעשרות עם שמן הפקר, מכיון שיש בילה בלח, יש להפריש כמות כנגד כל השמן שנעשה באותו המקום, דהיינו גם כנגד שמן הפקר.
ב. לאחר הפקת השמן, לפני ההפרשה, יש לגעת בשמן על מנת לטמאו כדי שיהיה ניתן להשתמש בו לאחר מכן, מכיון שבזמננו גם לכהן אסור ליהנות מתרומה טהורה.
ג. אם השמן של התרומה נמצא בבקבוקים אטומים, יש לפתוח אותם ולקרנם זה לזה, כך שכל הבקבוקים יהיו בהיקף אחד ותחת קורת גג אחת. לאחר קירוב הבקבוקים, יש להפריש מהם תרומות ומעשרות.
ד. יש אומרים, ראוי להפריש תרומה גדולה ותרומת מעשר בשיעור של קרוב ל-3% שמן מכלל התוצר. אך נהגו להפריש קצת יותר מאחוז בלבד.
ה. בשנה זו, תשפ"ה, יש להפריש מעשר שני, משום שהזיתים חנטו בשנה שעברה שהייתה שנת מעשר שני. לפיכך יש לברך שתי ברכות ('להפריש תרומות ומעשרות', 'לפדות מעשר שני') ולקרוז את הנוסח שלצידן.

לאחר ההפרשה

א. את התרומה ותרומת המעשר אפשר לתת לכהן שיהנו הוא ובניו בהדלקת הנר, ויש לרשום על הכלי 'תרומה טמאה להדלקת הנר'.
ב. אם אין אפשרות לתת לכהן, יש לשפוך את התרומות באדמה.

'כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ מֵבִיאֲךָ אֶל אֶרֶץ טוֹבָה... אֶרֶץ חֶטֶה וְשֹׁעֲרָה וְגַפְנֹן וְתַאֲנָה וְרִמְנוֹן אֶרֶץ זֵית וְרִבְבֵי שֵׁמוֹן וְרִבְבֵי'